

TEMA

Menneskets adel på ny erkendt

– INKARNATIONENS EVANGELIUM OG KONSEKVENSER

AF CHRISTIAN SCHØLER HOLMGAARD

Jesus levede det menneskeliv, Adam var skabt til at leve. Han blev virkeligt menneske og gør det muligt for os at blive virkelige mennesker.

Christian Schøler Holmgaard, f. 1983
Adjunkt i Ny Testamente,
Dansk Bibel-Institut
csh@dbi.edu

I julen fejrer vi, at Gud blev menneske med hud og hår. Bonhoeffer peger på, at dette budskab må få konsekvenser for, hvordan vi ser på os selv og vores menighed – som kristne mennesker:

”Gud bliver menneske, virkeligt menneske. Mens vi forsøger at vokse ud af vores menneskelighed, at efterlade vores menneskelige natur bag os, så bliver Gud menneske, og vi må forstå, at Gud også ønsker, at vi skal blive mennesker – virkelige mennesker.”¹

I julesalmen *Julebudet til dem, der bygge* lyder en linje: ”Menneskets adel på ny erkendt”. Dermed udtrykkes inkarnationens evangelium – det gode budskab om, at Gud blev menneske – ikke blot som det første skridt i selve evangeliet om Jesu liv, død og opstandelse for at frelse mennesker, men som et godt budskab i sig selv. For det, at Guds søn, den anden person i treenigheden,

blev et menneske af kød og blod, bekræfter hele menneskets værdi som kronen på Guds skaber-værk skabt i hans billede.

Sand Gud og sandt menneske

Denne artikel sætter altså fokus på *inkarnationen* – et teologisk udtryk for *legemliggørelse*: at Kristus blev menneske – og peger på nogle af konsekvenserne deraf.

Inkarnation, som ordret betyder *at blive kød*, kommer af latin og findes selvsagt ikke i Ny Testamente. Ordet har dog sin baggrund i formuleringer i Ny Testamente (NT) om Jesu person og værk: *i kødet* (lat. *in carne*).

Det drejer sig om Første Timotheusbrev 3,16, hvor Paulus citerer en hymne om Kristus, der blev ”åbenbaret *i kødet*”, og i Første Johannesbrev 4,2 og Andet Johannesbrev 7 er læren om, at ”Jesus er Kristus, kommet *i kød*” et afgørende

kriterium for, om nogen er af Gud eller af Antikrists ånd. I Johannesevangeliet 1,14 står der direkte, at ”ordet blev kød”.

Andre passager fremhæver, at Jesu død og dermed forsoningen og overvindelsen af synden skete i *kødet* (Rom 8,3. Ef 2,14. Kol 1,22. 1 Pet 3,18; 4,1). At der tales om *kød* er afgørende her, fordi *kødet* i Bibelen betegner mennesket i dets svaghed og dødelighed, ja nogle steder endda menneskets moralske svaghed (Rom 8,3). Der er tale om, at Gud blev helt og fuldt menneske.

Samtidig med denne klare formulering af Kristi *menneskelighed* fastholder NT hans *guddommelighed*. Det var Ordet, selve livets ophav (Joh 1,3), ved hvem alt består (Kol 1,17), som opretholder alt ved sit mægtige ord (Heb 1,3), der tog bolig i kød og blod (Kol 2,9). Han gav afkald på sin ydre herlighed (Fil 2,7), men fortsatte med at være helt og fuldt Gud.

Ifølge NT er Jesus Kristus altså både sandt menneske og sand Gud. Forfatterne til NT forklarer ikke forholdet mellem de to naturer – den menneskelige og den guddommelige – sådan som den tidlige kirke skulle gøre, men fremholder blot frimodigt begge udsagn om Jesus.

I datidens religiøse miljø var tanken om en inkarnation umulig. Både for grækerne med deres skarpe skelnen mellem materie og ånd, men også for jøderne med deres skarpe skelnen mellem skaber og skabning.

Tanken om, at skaberen skulle træde ind den skabte verden, var blasfemi for jøderne. Der findes tekster i Gammel Testamente, der peger i den retning, men det bliver først klart i lyset af selve begivenheden. Netop derfor kalder Paulus det også en hemmelighed eller et mysterie, og disciplene forstår det først, da Jesus selv åbner Skrifterne for dem (Luk 24,32).

Inkarnationen bør blive ved med at kalde på vores undren!

Jesus levede et menneskeliv

Det var som menneske, Gud ultimativt ville åbenbare sig for mennesker, efter århundreder med stilhed (Heb 1,1f). Og det var nødvendigt, at han blev fuldt og helt menneske for at kunne frelse menneskene ved at leve det liv, vi skulle have levet, og lide den død, vi skulle have lidt

FOTO: FREEPIK

(Hebr 2,14-18. Gal 4,4).

Evangelierne fortæller os, hvordan han, som i øvrigt kaldte sig Menneskesønnen, levede et menneskeliv fra vugge til grav. Gud blev et spædbarn, som voksede op, og som menneske havde han menneskelige behov både fysisk og psykisk. Han blev træt (Joh 4,6), sulten og tørstig (Joh 22,28), svedte, blev angst (Luk 22,44), græd (Luk 22,41. Joh 11,35), ja, blev sågar fristet (Hebr 4,15 jf. Matt 4,1-11), og i hans møde

Gud blev et spædbarn, som voksede op, og som menneske havde han menneskelige behov – blev træt, sulten, tørstig, angst og sågar fristet.

Inkarnationen bør blive ved med at kalde på vores undren!

med mennesker var han ikke kun interesseret i at afhjælpe åndelig nød, men ville hjælpe syge, fattige, ensomme og udstødte.

Han var helt menneske og mødte andre som hele mennesker.

Opstandelsesberetningerne og beretningerne fra de 40 dage mellem opstandelse og himmelfart, hvor Jesus viste sig for sine disciple, understreger, at Jesus fortsatte med at være kød efter sin opstandelse. Han havde en krop, der kunne røres, og han spiste mad (Matt 28,9. Luk 24,39-42. Joh 21). I Apostlenes Gerninger fortæller englenerne disciplene, at Jesus skal komme igen på samme måde, som de har set ham fare op til himlen (Apg 1,11), det vil sige kropsligt, med kød og knogler.

En befrielse af kroppen, ikke fra kroppen

Det, at Jesus ikke ophørte med at være fuldt menneske efter sin død, men både opstod og fór til himmels i kød og blod, viser, at Gud ikke blev menneske for at befri mennesker *fra kroppen*, sådan som gnostikerne troede. Han kom for at befri det hele menneske fra døden og syndens forbandelse.

I den forbindelse holder jeg utroligt meget af den måde, Brorson formulerer evangeliet på i vers 2 og 3 af *Den yndigste rose er funden*:

Alt siden vi tabte den ære
Guds billedes frugter at bære,
var verden forvildet og øde,
vi alle i synden bortdøde.

Da lod Gud en rose opskyde
og sæden omsider frembryde,
at rense og ganske forsøde
vor slægts den fordærvede grøde.

Brorson knytter nemlig til ved Første Mosebog 3 og beskriver konsekvensen af *faldet* som tabet af evnen til at leve det liv, vi var skabt til som mennesker skabt i Guds billede. *Frelsen* beskri-

ves modsvarende som renselse af mennesket, en genoprettelse af det tabte.

Der er altså ikke tale om en flugt fra det kropslige, fra menneskelivet. Gud skabte os mennesker, og han så, at det var godt. Det gælder fortsat, selvom synden påvirker hele vores eksistens i en sådan grad, så vi knapt kan forestille os et menneske uden synd.

Ikke desto mindre var Jesus netop et menneske uden synd, og i kraft af hans liv, død og opstandelse har vi et håb om at blive som ham, når "han skal forvandle vort fornedrede legeme og give det skikkelse som hans herliggjorte legeme med den kraft, hvormed han kan underlægge sig alt" (Fil 3,21).

Jesus levede det menneskeliv, Adam var skabt til at leve. Han blev virkeligt menneske og gør det muligt for os at blive virkelige mennesker.

Gud ønsker, at vi skal blive menneskelige

Julens under – at Gud blev menneske i Jesus af Nazareth – betyder, at vi også må have lov til at være mennesker. Vi må sige ja til hele vores menneskeliv og have Gud med i alle aspekter af det.

Synden har godt nok infiltreret alle dele af vores tilværelse, og mens vi venter på den endelige forløsning, står vi i en kamp imod det. Det må dog ikke komme til at betyde, at der er aspekter af vores menneskeliv, vi ekskluderer fra vores trosliv. For så kaster vi så at sige barnet ud med badevandet.

Vores trosliv og vores menneskeliv kan ikke adskilles. I stedet skal troen forme vores menneskeliv, og for at det kan ske, skal det kristne fællesskab på en eller anden måde favne hele menneskelivets hverdag på godt og ondt.

Vores krop, vilje, fornuft og følelser – såvel som vores fysiske, psykiske og relationelle behov – tilhører vores Gudbilledlighed, som Jesus kom for at forløse. Den adel må vi igen erkende, når vi fejrer jul. ■

1 Dietrich Bonhoeffer: *Ethik*, DBW 6, Gütersloher Verlagshaus, 1992, s. 70